

Odluka:

U-III/424/2020

Zbirni podatci

Broj odluke: U-III/424/2020

Datum odluke: 06.06.2022

Vrsta odluke: Odluka

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Broj: U-III-424/2020

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Branko Brkić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko i Goran Selanec, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Josip Ratajec iz Zaprešića, kojeg zastupa Tihomir Lončarić, odvjetnik u odvjetničkom društvu Mikuličić-Lončarić-Bahun-Topić u Zagrebu, na sjednici održanoj 6. lipnja 2022. jednoglasno je donio

ODLUKU

Ustavna tužba se odbija.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Pravodobnu i dopuštenu ustavnu tužbu podnio je Josip Ratajec iz Zaprešića (u daljnjem tekstu: podnositelji), kojeg u postupku pred Ustavnim sudom zastupa Tihomir Lončarić, odvjetnik u odvjetničkom društvu Mikuličić-Lončarić-Bahun-Topić u Zagrebu.

1.1. Ustavna tužba podnesena je u povodu presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 354/2018-2 od 5. studenoga 2019. (u daljnjem tekstu: osporena presuda) kojom je prihvaćena revizija tuženika, Financijske agencije Zagreb (FINA), te je preinačena presuda Županijskog suda u Rijeci broj: Gž-956/2017 od 4. listopada 2017. (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda) na način da je odbijena žalba podnositelja kao neosnovana i potvrđena presuda

Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: P-7436/2016-12 od 12. travnja 2017. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda).

Drugostupanjskom presudom preinačena je po žalbi podnositelja prvostupanjska presuda na način da je naloženo tuženiku isplatiti podnositelju iznos od 51.619,73 kn sa zakonskim zateznim kamata uz troškove postupka i troškove žalbe.

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev podnositelja da mu se isplati iznos od 51.619,73 kn na ime naknade štete zbog neisplate zateznih kamata na iznos predujma poreza i prireza na dohodak od nesamostalnog rada, zajedno sa zakonskim zateznim kamata i troškovima postupka.

2. Podnositelj u ustavnoj tužbi tvrdi da mu je povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1., kao i jamstvo iz članka 3. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

3. Za potrebe ustavnosudskog postupka, na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), pribavljen je spis Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: P-7436/2016.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

4. Predmet parničnog postupka koji je prethodio ovom ustavnosudskom postupku bio je zahtjev podnositelja da mu se isplati iznos od 51.619,73 kn s pripadajućim zateznim kamata s osnove naknade štete za koju podnositelj tvrdi da ju je pretrpio jer mu tuženik nije u cijelosti isplatio iznos dosuđen pravomoćnom sudskom presudom na ime razlike bruto plaće. Naime, u tužbi od 27. prosinca 2016. tvrdi da mu je pod točkom II. presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: Pr-4543/08-31 od 29. svibnja 2009., koja je postala pravomoćna i ovršna 4. travnja 2013., protiv tuženice Republike Hrvatske, bila dosuđena razlika bruto plaće u iznosu od 123.464,67 kn, međutim tuženica je 13. siječnja 2014. izvršila isplatu njegovog potraživanja samo u dijelu iznosa koji je preostao nakon plaćanja poreza, prireza i doprinosa koji se plaćaju iz bruto plaće radnika. U tužbi je istaknuo da je tuženica obračunala i ustegnula i zateznu kamatu na iznos poreza i prireza od dana dospijea njogove bruto plaće do dana isplate pa mu je tako umjesto 30.825,78 kn (koji iznos je podnositelj bio dužan platiti na ime predujma poreza i prireza) iz njogove plaće ustegnut iznos od 82.445,51 kn, na koji način ga je Republika Hrvatska oštetila za iznos od 51.619,73 kn, a koji iznos potražuje sa zateznim kamata od 13. siječnja 2014. do isplate, uz nadoknadu parničnog troška sa zateznom kamatom.

4.1. Prvostupanjski sud odbio je njegov tužbeni zahtjev pozvavši se pritom na odredbe članka 45. stavaka 1. i 2. Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 177/04., 73/08., 80/10., 114/11., 22/12., 144/12., 43/13., 120/13., 125/13., 148/13., 83/14., 143/14. i 136/15.) i članka 61. stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 95/05., 96/06., 68/07., 146/08., 2/09., 9/09., 146/09., 123/10., 137/11., 61/12., 79/13., 160/13., 157/14. i 137/15.). U

obrazloženju prvostupanjske presude zaključno je istaknuto:

"S obzirom na navedeno, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak, koji čine sastavne dijelove bruto plaće (uz neto plaću i doprinose), dospijevaju tek s isplatom plaće, što znači da do trenutka isplate plaće (analogno i isplate zaostale plaće po sudskoj presudi) nisu dospjeli na naplatu iznosi poreza na dohodak i pripadajućeg prireza porezu na dohodak pa se na te iznose zatezne kamate do tada ne obračunavaju.

Čitanjem potvrde s lista 34 spisa utvrđeno je da Porezna uprava u svom obračunu te zatezne kamate nije obračunala niti naplatila.

Nadalje valja reći kako sve i u slučaju da je zahtjev za isplatu zateznih kamata dospio radilo bi se o potraživanju Porezne uprave, a ne tužitelja i u tom slučaju prilikom izravne naplate tuženica te dospjele iznose ne bi uplatila na račun tužitelja. Kako Porezna uprava nije zatražila naplatu zateznih kamata (jer nisu ni dospjele pa na njih nema pravo) to joj ih tuženica nije ni uplatila, a ne može se izvesti zaključak da ukoliko Porezna uprava nema pravo na naplatu nedospjelih zateznih kamata da bi tada ti iznosi pripali tužitelju. Tužitelju ne pripada iznos nedospjelih zateznih kamata."

4.2. Drugostupanjski sud prihvatio je žalbu podnositelja i preinačio prvostupanjsku presudu uz obrazloženje u kojem se, među ostalim, ističe:

"Prema tome, tuženik je povodom zahtjeva tužitelja (kao ovrhovoditelja) od 12. prosinca 2013. godine za izravnu naplatu ovršne presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu posl.br. Pr-4543/08 od 29. svibnja 2009. godine, bio dužan postupiti u skladu s odredbom čl. 217. st. 6. OZ-a na način da po primitku zahtjeva naloži prijenos iznosa iz ovršne isprave prema podacima iz potvrde o obračunu porezne uprave (čl. 217. st. 6. OZ-a). Iz priloženog obračuna Ministarstva financija RH, Porezne uprave od 14. listopada 2013. godine proizlazi da predujam poreza i prireza na dohodak od nesamostalnog rada naplaćen po (citiranoj) sudskoj presudi u ovršnom postupku iznosi 30.825,78 kn, dok iz specifikacije naplate tuženika proizlazi da je tuženik po ovoj osnovi izvršio prijenos novčanih sredstava u iznosu od 82.445,51 kn, iz čega proizlazi da je u odnosu na predujam poreza i prireza tuženik postupio protivno potvrdi o obračunu porezne uprave i protivno čl. 217. st. 6. OZ-a jer je bio ovlašten izvršiti prijenos novčanih sredstava po ovoj osnovi u korist porezne uprave isključivo u iznosu od 30.825,78, ali ne i u preostalom iznosu od 51.619,73 kn. Iz citirane presude od 29. svibnja 2009. godine proizlazi da je tužitelju dosuđena zatezna kamata na cjelokupni iznos bruto plaće od 123.464,67 kn (dakle i na onaj dio koji predstavlja predujam poreza i prireza od 30.825,78 kn) pa je tuženik postupajući po ovršnoj ispravi prijenos novčanih sredstava u preostalom iznosu od 51.619,73 kn (čija visina je tijekom postupka između stranaka utvrđena nespornom) trebao izvršiti na račun tužitelja kao ovrhovoditelja, obzirom da iz priloženog obračuna porezne uprave ne proizlazi da je taj iznos trebalo uplatiti u korist porezne uprave. Pritom nisu relevantni upravni propisi na koje je ukazivao tuženik tijekom postupka, već su isključivo relevantne citirane zakonske odredbe koje propisuju način postupanja Financijske agencije prilikom provedbe izravne naplate novčane tražbine na temelju ovršne isprave, kao i sadržaj ovršne isprave, čiju zakonitost tuženik nije ovlašten ispitivati. Naime, Financijska agencija postupuje unutar iznosa određenog u ovršnoj ispravi, s time da potvrda o obračunu predstavlja samo identificiranje dijela bruto iznosa koji se isplaćuje na ime poreza, prireza i doprinosa i njime se ne mijenja ovršna isprava, a imajući u vidu sadržaj odredbe čl. 217. st. 6. OZ-a (formulacija 'prema podacima iz potvrde o obračunu') proizlazi da Financijska agencija nije ovlaštena odrediti prijenos novčanih sredstava u nekom drugom iznosu od onoga koji je određen u ovršnoj ispravi niti se potvrdom porezne uprave o obračunu mijenja pravomoćna i ovršna sudska odluka, već se potvrdom o obračunu omogućava provedba takve ovršne sudske odluke jer ona služi da iznos sredstava, utvrđen ovršnom ispravom u bruto iznosu, bude u skladu s važećim propisima isplaćen svim vjerovnicima čije tražbine su obuhvaćene tom ovršnom ispravom (rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-3558/2013 od 1. ožujka 2016. godine).

Slijedom navedenog pogrešno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev zbog čega je žalbu tužitelja trebalo prihvatiti i presudu suda prvog stupnja preinačiti na način kao u izreci ove presude primjenom čl. 373. t. 3. ZPP-a."

4.3. Vrhovni sud prihvatio je reviziju tuženika te preinačio drugostupanjsku presudu na način da je odbio žalbu podnositelja i potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je podnositeljev tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan. U obrazloženju osporene presude Vrhovnog suda taj se sud pozvao na svoje stajalište zauzeto u istovrsnom pravnom i činjeničnom slučaju te zaključno naveo:

"U odluci ovog suda poslovni broj Revr-717/16 od 6. rujna 2017., a na koju se u reviziji poziva tuženik, izraženo je sljedeće pravno shvaćanje:

'Dakle, plaća koju poslodavac isplaćuje radniku (što podrazumijeva i dodatak na plaću) obuhvaća osim neto plaće koja se isplaćuje neposredno radniku i sva dodatna davanja na nju, a uz to spadaju i porez i prirez na dohodak, koji uz ostalo čine bruto plaću radnika, a koji se međutim obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju prilikom svake isplate, a prema propisima koji važe na dan isplate.

Dakle, obveza uplate poreza na dohodak i prireza na porez na dohodak dospijevaju tek prilikom isplate pojedinog mjesečnog iznosa naknade plaće radniku, te prije toga (prije isplate plaće) takva obveza poslodavca nije dospjela.

Zatezna kamata po svojoj pravnoj naravi je sankcija zbog zakašnjenja u ispunjenju određene novčane obveze, sve u smislu odredbe čl. 29. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ('Narodne novine', broj 35/05 i 41/08 - dalje: ZOO), što znači da vjerovnik ima pravo potraživati zateznu kamatu na pripadajuću mu novčanu obvezu od dužnika tek nakon što je ova dospjela.

U situaciji kao što je konkretna, kada dakle obveza tuženika kao dužnika da isplati porez i prirez na porez na dohodak na dodatak na plaću tužiteljici dospijeva tek trenutkom isplate tog iznosa, onda je jasno da tuženik nije došao u zakašnjenje s ispunjenjem te novčane obveze, zbog čega tužiteljici ne pripada ni potraživati zateznu kamatu na taj iznos, a koji čini dio bruto plaće tužiteljice, a kako je to pravilno i ocijenjeno u pobijanoj presudi, a koje pravno shvaćanje prihvaća i ovaj sud.

Stoga odgovor na pitanje postavljeno u reviziji tuženika glasi: tužiteljici ne pripada potraživati zateznu kamatu na dio dosuđene bruto plaće a koji se odnosi na predujam poreza na dohodak i prireza na porez na dohodak.'

Slijedom navedenog, tužitelj u konkretnom slučaju nema pravo na isplatu utuženog iznosa, a koji predstavlja zatezne kamate na iznos predujma poreza i prireza na dohodak, obračunatih od dospijeca tužiteljeve bruto plaće do dana isplate.

Odredbom čl. 217. st. 6. OZ-a propisano je da po primitku zahtjeva za izravnu naplatu iz st. 5. istog članka Agencija će naložiti prijenos iznosa iz ovršne isprave prema podacima iz potvrde o obračunu.

Odredba čl. 217. st. 2. OZ-a pak propisuje da će Porezna uprava na zahtjev ovrhovoditelja, sukladno čl. 18. tog Zakona, izdati potvrdu o obračunu poreza, prireza i doprinosa, uključujući i doprinos za individualnu kapitaliziranu štednju iz ukupno utvrđenog iznosa, u skladu s važećim propisima koji uređuju obračunavanje i plaćanje doprinosa iz plaće i poreza na dohodak, uz naznaku propisanih računa na koje će uplatiti porez, prirez i doprinosi, uključujući i doprinos za individualnu kapitaliziranu štednju.

Iz dostavljene potvrde o obračunu je razvidno da Porezna uprava nije obračunala zatezne kamate na porez i prirez

porezu na dohodak niti je zatražila naplatu istih.

Budući da je tuženik postupio sukladno odredbi čl. 217. st. 6. OZ-a na način da je tužitelju isplaćen neto iznos plaće zajedno sa zateznim kamatama na taj iznos, a imajući pritom na umu da iznos predujma poreza i prireza na dohodak nije potraživanje koje bi pripadalo tužitelju već Poreznoj upravi te da isto dospijeva tek trenutkom isplate plaće, ocjena ovog suda je da nije osnovan zahtjev tužitelja za naknadu štete podnesen u smislu odredbe čl. 1045. Zakona o obveznim odnosima ('Narodne novine', broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15).

S obzirom na pogrešan pravni pristup suda drugog stupnja valjalo je slijedom navedenog prihvatiti reviziju tuženika i na temelju odredbe čl. 395. st. 1. ZPP-a odlučiti kao u izreci presude."

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

5. Podnositelj u ustavnoj tužbi navodi da je Vrhovni sud u svojem odlučivanju povrijedio načelo vladavine prava jer je odlučivao o pitanju o kojemu je već pravomoćno odlučeno u predmetu broj: Pr-4543/08, s obzirom na to da je ta presuda iz radnog spora bila ovršna pa se o njoj više ne može odlučivati u drugim postupcima. Time je došlo i do povrede njegovog prava na pravično suđenje. Između ostalog podnositelj ističe:

"Tužitelju kojem je pravomoćno dosuđena kamata na cjelokupan iznos bruto plaće (za razliku od onoga koji je prvomoćno odbijen sa potraživanjem zateznih kamata na onaj dio njegove bruto plaće iz kojega on plaća svoj porez i prirez) u ovršnom postupku morala biti isplaćena i ta kamata. To bi trebala biti posljedica načela vladavine prava i pravne sigurnosti odnosno načela presuđene stvari.

Vrhovni sud RH ne može zanemariti činjenicu postojanja pravomoćne presude iz radnog spora Pr-4543/08 kojom je podnositelju pravomoćno dosuđena zatezna kamata na cjelokupnu bruto plaću (pa i na onaj dio njegove bruto plaće iz kojega on plaća svoj porez i prirez) i u kasnijem sporu oko ispravnosti izravne naplate osporiti pravo podnositelja na tu pravomoćno mu dosuđenu kamatu.

Vladavina prava kao najviša vrednota ustavnopravnog poretka RH izražava se ponajprije kroz načelo pravne sigurnosti, a pravna sigurnost pretpostavlja poštovanje načela res judicata, tj. načela presuđene stvari. Pravomoćne sudske presude ne smiju se dovoditi u pitanje (osim u propisanim postupcima kao što je npr. revizijski ili ustavnopravni).

Načelo pravne sigurnosti zahtijeva da se pravomoćna presuda izvrši onako kako ona glasi, a ne kako bi trebala glasiti po nečijem mišljenju.

Ponovnim odlučivanjem o prethodnom pitanju (a sukladno praksi iz presude VSRH Revr-717/16 na koju se pozvao), Vrhovni sud RH grubo zadiru u vladavinu prava kao najvišu vrednotu ustavnopravnog poretka RH. Vrhovni sud RH takvom odlukom ne poštuje načelo res judicata odnosno temeljni zahtjev pravne sigurnosti da se pravomoćne presude moraju izvršavati onako kako glase bez obzira na to da li su donesene u skladu sa prevladavajućom sudskom praksom.

Na taj način VSRH je, osporavanom presudom, prekršio podnositeljevo pravo na pravično suđenje iz čl. 29.st. 1. Ustava Republike Hrvatske."

Predlaže usvojiti ustavnu tužbu i ukinuti osporenu presudu Vrhovnog suda.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

6. S obzirom na sadržaj ustavne tužbe i istaknute prigovore, Ustavni sud ocjenjuje mjerodavnima članke 29. i 116. stavak 1. Ustava.

Članci 29. stavak 1. i 116. stavak 1. Ustava glase:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično... odluči o njegovim pravima i obvezama...

(...)"

"Članak 116.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

(...)"

6.1. Pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava, skup je postupovnih jamstava kojima se osigurava pravičnost postupka. Ono ima tako važno mjesto u demokratskom društvu da ne može biti nikakvog opravdanja za restriktivno tumačenje tih jamstava (v. odluke Ustavnog suda broj: U-III-3538/2017 od 18. travnja 2019. i broj: U-III-2466/2017 od 23. listopada 2019., sve na www.usud.hr).

Ustavni sud naglašava da je primarna zadaća redovnih sudova, a ne Ustavnog suda, tumačiti i primjenjivati pravo na konkretne sudske predmete. U tome posebnu odgovornost ima Vrhovni sud, koji u skladu s člankom 116. stavkom 1. Ustava, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Ustavni sud također napominje da je jedno od temeljnih vidova vladavine prava načelo pravne sigurnosti koje je izričito sadržano u Ustavu i Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori"

broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.) (v., primjerice, predmete Europskog suda za ljudska prava /u daljnjem tekstu: ESLJP/ *Vusić protiv Hrvatske*, br. 48101/07, presuda od 1. srpnja 2007., i *Brezovec protiv Hrvatske*, br. 13488/07, presuda od 29. ožujka 2011.). Načelo pravne sigurnosti nalaže sudovima (i) dosljednost u odlučivanju, odnosno da u slučajevima kada ocijene da nisu vezani ranijom odlukom koja se odnosi na tumačenje i primjenu mjerodavnog zakona u istovjetnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, promjenu svog stajališta obrazlože racionalnim i objektivno opravdanim razlozima. Ovo stoga što proturječne odluke u sličnim predmetima koje je donio isti sud, koji uz to predstavlja zadnju instancu u određenoj pravnoj stvari, mogu dovesti do povrede načela pravne sigurnosti. Ustavni sud ističe da nedosljednost u odlukama kojima sud zadnje instance odlučuje u predmetima istovjetne činjenične i pravne naravi može dovesti do povrede načela pravne sigurnosti i time potkopati povjerenje javnosti u pravosuđe, koje je jedna od bitnih sastavnica države utemeljene na vladavini prava.

6.2. Kad je riječ o tumačenju prava, koju će metodu tumačenja sudovi pritom primijeniti stvar je njihovog odabira i nije predmet ustavnosudske ocjene, pod uvjetom da način na koji tumače i primjenjuju mjerodavno pravo u svakom pojedinom slučaju ima racionalnu osnovu i objektivno opravdanje i da ne dovodi do povrede ustavnih prava stranaka u postupku. Stoga su obrazloženja sudskih odluka iznimno važna jer je nedostatak relevantnih i dostatnih razloga za ocjenu kakva je odlukom dana prvi i najvažniji znak koji upućuje na proizvoljno odlučivanje (usp., primjerice, s odlukama/rješenjima Ustavnog suda broj: U-III-1946/2019 od 28. svibnja 2020. i broj: U-III-5678/2012 od 15. travnja 2020.; sve na www.usud.hr; te broj: U-III-458/2018 od 23. svibnja 2019., "Narodne novine" broj 77/19.).

6.3. U konkretnom parničnom postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku među strankama je bilo sporno ima li podnositelj pravo na isplatu zateznih kamata na iznos predujma poreza i prireza na dohodak od nesamostalnog rada.

Prvostupanjski sud je utvrdio da porez i prirez porezu na dohodak, koji čine sastavne dijelove bruto plaće, dospijevaju tek s isplatom plaće, a što znači da do trenutka isplate plaće (pa i one zaostale po sudskoj presudi) nisu dospjeli na naplatu iznosi poreza na dohodak i pripadajućeg prireza porezu na dohodak pa se na te iznose zatezne kamate do tada ne obračunavaju.

Drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku presudu utvrdivši da iz presude od 29. svibnja 2009. proizlazi da je podnositelju dosuđena zatezna kamata na cjelokupni iznos bruto plaće (dakle i onaj dio koji predstavlja predujam poreza i prireza od 30.825,78 kn) pa je tuženik trebao, postupajući po ovršnoj ispravi, prijenos novčanih sredstava u preostalom iznosu od 51.619,73 kn izvršiti na račun podnositelja kao ovrhovoditelja, s obzirom na to da iz obračuna porezne uprave ne proizlazi da je taj iznos trebalo uplatiti u korist porezne uprave.

Vrhovni sud je, postupajući po svojoj stabilnoj praksi u predmetima u kojima se pojavilo istovrsno pravno pitanje, preinačio drugostupanjsku presudu i potvrdio prvostupanjsku presudu. U svojoj se odluci Vrhovni se sud pozvao na svoje stajalište izraženo u predmetu broj: Revr-717/16 od 16. rujna 2017., a u kojemu je istaknuto da obveza tuženika kao dužnika da isplati tužitelju porez i prirez na porez na dohodak na plaću dospijeva tek trenutkom isplate tog iznosa pa tuženik prije toga ni ne dolazi u zakašnjenje s ispunjenjem obveze, a uslijed čega tužitelju ni ne pripada pravo potraživati zateznu kamatu na taj iznos koji čini dio bruto plaće tužitelja.

7. U skladu s odredbama sadržanim u članku 116. Ustava, Vrhovni sud, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu

prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni. Iz navedene odredbe proizlazi da Ustavni sud nije neposredno nadležan brinuti se o ujednačavanju sudske prakse tako dugo dok takva praksa ne utječe na ostvarivanje sastavnica prava na pravično suđenje. U svojoj praksi glede neujednačene sudske prakse, Ustavni sud prihvaća stajališta ESLJP-a zauzeta, primjerice, u predmetu *NejdatŠahin i PerihanŠahin protiv Turske* [VV] (br. 13279/05, presuda od 20. listopada 2011.). Ta je načela ESLJP kasnije sažeo u predmetu *Vučković i drugi protiv Srbije* (br. 17153/11, § 54., presuda od 28. kolovoza 2012.), kako slijedi:

"(i) nije zadaća ESLJP-a uspoređivati, osim u slučaju očite arbitrarnosti (evident arbitrariness), različite odluke domaćih sudova, čak i kada su donesene u naizgled sličnim postupcima, s obzirom da se neovisnost tih sudova mora poštovati;

(ii) postojanje oprečnih sudskih odluka (conflicting court decisions) samo po sebi ne može se smatrati nesuglasnim s Konvencijom;

(iii) mjerila kojima se ESLJP vodi prilikom ocjene jesu li oprečne odluke različitih domaćih sudova, koji su odlučivali u posljednjem stupnju, u suglasnosti s pravom na pravično suđenje prema članku 6. stavku 1. Konvencije, sastoje se od utvrđivanja postoje li "duboke i dugotrajne razlike" (profound and long-standing differences) u sudskoj praksi domaćih sudova, predviđa li domaće pravo mehanizam za prevladavanje tih razlika, primjenjuje li se taj mehanizam te kakav je učinak te primjene;

(iv) ocjena ESLJP-a zasniva se također i na načelu pravne sigurnosti koje je implicitno sadržano u svim člancima Konvencije i predstavlja fundamentalni aspekt vladavine prava;

(v) načelo pravne sigurnosti jamči, između ostaloga, izvjesnu stabilnost i pridonosi povjerenju javnosti u sudove; zadržavanje oprečnih sudskih odluka u praksi, s druge strane, može dovesti do pravne nesigurnosti koja bi vjerojatno dovela do smanjenja povjerenja javnosti u pravni sustav, pri čemu je jasno da je takvo povjerenje jedan od esencijalnih elemenata države koja se zasniva na vladavini prava;

(vi) međutim, zahtjevi pravne sigurnosti i zaštite legitimnog povjerenja javnosti ne znače da postoji stečeno pravo na dosljednost sudske prakse; razvoj sudske prakse nije sam po sebi protivan pravilnom provođenju pravde jer propust da se održi dinamični i razvojni pristup mogao bi dovesti do rizika ometanja reforme ili napretka."

8. Primjenjujući navedena stajališta na konkretan slučaj, Ustavni sud je primijetio da u vezi pravnog pitanja koje se postavilo u postupku koji je prethodio ustavnosudskom (ima li podnositelj ili nema pravo na isplatu u cijelosti dosuđenog mu iznosa na ime naknade bruto plaće, a koji obuhvaća i zateznu kamatu na iznos poreza i prireza porezu na dohodak), postoje odstupanja u praksi županijskih sudova koja je po tom pitanju nedosljedna. Međutim, također je utvrdio da je Vrhovni sud u više svojih odluka ovo pitanje riješio na jedinstven način i time otklonio mogućnost različitog postupanja u predmetima s istovrsnom problematikom. Naime, u predmetima broj: Revr-89/16-2 od 3. svibnja 2017., broj: Revr-717/16 od 6. rujna 2017., broj: Revr-363/16-2 od 4. listopada 2017., broj: Rev-129/17-2 od 28. kolovoza 2018. itd. zauzeo je stajalište koje je citirano u točki 4.3. obrazloženja ove odluke. Iz toga proizlazi da tumačenje i primjena mjerodavnog prava u konkretnom slučaju ne odstupa od uobičajene sada važeće sudske prakse te se na jednak način primjenjuje u predmetima s istovjetnim ili sličnim činjeničnim i pravnim sadržajem.

Također, i Ustavni je sud o ovom pravnom pitanju rješavao u predmetu broj: U-I-3558/2013 od 1. ožujka 2016. (www.usud.hr), kada je donio rješenje o neprihvatanju prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 217. stavka 6. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13. i 93/14.) u dijelu koji glasi: "prema podacima iz potvrde o obračunu". U odnosu na prigovor podnositelja ustavne tužbe kako je u konkretnom

slučaju riječ o "*resjudicata*", posebno se upućuje na točku 9. obrazloženja tog rješenja u kojoj je istaknuto: "Polazeći od pribavljenih očitovanja, nedvojbeno proizlazi da FINA takve ovlasti po članku 217. Ovršnog zakona nema, te da ona postupa unutar iznosa određenog u ovršnoj ispravi. Potvrda o obračunu predstavlja samo identificiranje dijela bruto iznosa koji se isplaćuje na ime poreza, prinosa i doprinosa i njime se ne mijenja ovršna isprava. Stoga nije povrijeđeno načelo pravomoćnosti odluka u građanskim postupcima. Spornim izričajem "prema podacima iz potvrde o obračunu" ne daje se posebno pravo FINI (niti ovršnom sudu) odrediti prijenos novčanih sredstva u nekom drugom iznosu od onoga koji je određen u ovršnoj ispravi tako da se potvrdom Porezne uprave o obračunu ne mijenja i ne ukida pravomoćna i ovršna sudska odluka. Štoviše, potvrdom o obračunu omogućava se provedba takve ovršne sudske odluke jer ona služi da iznos sredstava, utvrđen ovršnom ispravom u bruto iznosu, bude u skladu s važećim propisima isplaćen svim vjerovnicima čije tražbine su obuhvaćene tom ovršnom ispravom."

8.1. Ustavni sud ocjenjuje da je Vrhovni sud, kao najviši sud u Republici Hrvatskoj koji osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, u konkretnom slučaju postupao unutar svoje nadležnosti, pri čemu je na razini zakonitosti u obrazloženju osporene odluke već dao odgovore na prigovore podnositelja, a u skladu sa svojim ranije zauzetim (citiranim) stajalištima u kojima je utvrdio da tužitelju (u ovom slučaju podnositelju) ne pripada pravo potraživanja zatezne kamate na dio dosuđene bruto plaće koji se odnosi na predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, obračunatih od dospijea tužiteljeve bruto plaće do dana isplate. Promatrajući provedeni parnični postupak kao jedinstvenu cjelinu, Ustavni sud cijeni da u konkretnom slučaju ne postoje okolnosti koje bi upućivale na možebitnu opstojnost arbitrarnosti i/ili samovolje kod donošenja osporene odluke. Ustavni sud ocjenjuje da je Vrhovni sud u osporenoj odluci dao relevantne, dostatne i ustavnopravno prihvatljive razloge zbog kojih smatra tužbeni zahtjev tužitelja neosnovanim. Također, iz obrazloženja osporene odluke razvidno je koje su pravne osnove za suđenje u konkretnom slučaju uzete kao mjerodavne, pri čemu to obrazloženje sadrži razumne i dostatne razloge koji opravdavaju njezino donošenje.

9. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

dr. sc. Branko Brkić, v. r.

Zagreb, 6. lipnja 2022.